

Iedereen doet mee!

Naar een beter en duurzamer Teylingen waarbij iedereen mee kan doen

We staan voor grote maatschappelijke opgaven, zoals de vergroening van onze gemeente, en het zorgen voor extra (betaalbare) woonruimte. Ons verkiezingsprogramma beschrijft waar we naar toe willen en wat we hiervoor willen doen. Ons thema is: 'Iedereen doet mee'. Het is al jaren ons motto, omdat we vinden dat iedereen mee moet kunnen doen, ongeacht leeftijd, gender, afkomst, handicap of andere status.

ONZE TIEN BELANGRIJKSTE SPEERPUNTEN ZIJN HIERONDER SAMENGEVAT:

1. Betrouwbare overheid voor inwoners, verenigingen en bedrijven

Wij staan voor een goed en integer bestuur en we willen werken aan vertrouwen. Onder meer door in te zetten op goede relaties met inwoners, verenigingen en bedrijven. We willen als overheid eerlijk en transparant zijn en geen beloftes doen die niet zijn na te komen. En we zullen erop toezien dat burgers niet in de klem komen in ambtelijke molens. We willen op tijd inwoners betrekken bij beleidskeuzes en grote ontwikkelingen en ruimte bieden voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijvoorbeeld in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Ook willen we de inspraak van jongeren verbeteren, onder meer door een jongerenraad in te richten en beleidsplannen te toetsen op de gevolgen voor jongeren.

2. Een veilige samenleving: een effectieve aanpak

Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang als het gaat om het signaleren van veiligheidsproblemen en het vinden van oplossingen. We zijn voor een integraal veiligheidsbeleid dat gebaseerd is op onderzoek en ervaring. De gemeente werkt daarin samen met scholen, ouders, hulpverlening, horeca, sportverenigingen en andere betrokkenen. We hechten aan de rol van de wijkagent om problemen in de wijk concreet aan te pakken. Voor handhaving van de Drank- en Horecawet zetten we in op voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. Ook willen we dat de gemeente zich actief inzet tegen geweld in huiselijke kring, ondermijning (de invloed van criminele organisaties), mensenhandel, en uitbuiting. En we zouden graag zien dat de hele gemeente een vuurwerkvrije zone wordt.

3. Energie, klimaat en milieu: betaalbare energie en warmte, bescherming van de natuur en biodiversiteit

We willen toe naar een lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. De gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie en zorgt er ook voor dat het doel haalbaar en betaalbaar is, zodat iedereen de overstap mee kan maken. Daarom willen we dat alle sociale huurwoningen in 2030 energie-neutraal zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven. We willen dat het gemeentebestuur energiecoöperaties en lokale initiatieven als het nodig is praktisch en financieel ondersteunt. Dit geldt ook voor projecten voor kleinere maatregelen thuis, zoals isolatie. Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens, en dat zij kunnen meeprofiteren van de voordelen. We vinden het erg belangrijk om in te zetten op bescherming van de natuur en verantwoord om te gaan met ruimte en landschap in en om Teylingen. We behouden groen en breiden groen uit, onder meer door ervoor te zorgen dat Teylingen meer en betere bomen krijgt, en door particuliere initiatieven te steunen. We vervangen zoveel mogelijk bestrating door groen (stroken) en groene gevels en daken. Daarmee willen we hittestress verminderen, biodiversiteit vergroten en bijdragen aan een schonere lucht en betere leefbaarheid. We zijn voorstander van natuurvriendelijke maatregelen in de bollenteelt. Ook zullen we ons inzetten voor toekomstbestendig waterbeheer, want door versteende gebieden en de toename van extreme buien ontstaat steeds vaker overlast en schade.

4. Zorg: bereikbaar, toegankelijk en integraal

We zijn groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd, bereikbaar en met een menselijk gezicht. Ook willen we de schotten tussen hulp, zorg en participatie weghalen: integrale afwegingen, één gezin, één familiegroepsplan. De zorgvraag van inwoners staat hierbij centraal. Daarom willen we dat gebruik van het persoonsgebonden budget (pgb) in ruime mate mogelijk blijft. We willen dat de gemeente mantelzorgers en vrijwilligers actief ondersteunt en hiertoe een ruim aanbod ontwikkelt. Ook minimaliseren we regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning in Teylingen. En de gemeente organiseert een onafhankelijke Zorgombudsfunctie, waar inwoners terecht kunnen en die kan bemiddelen.

Iedereen doet mee. We zetten ons ervoor in dat vluchtelingen zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Oudere mensen en mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen: de openbare ruimte, gebouwen, voorzieningen en evenementen moeten goed toegankelijk zijn voor alle inwoners. Ook moeten de nodige woningen geschikt zijn voor mensen met een zorgvraag.

We zijn voor een bijstandsbeleid vanuit vertrouwen, waarbij mensen een fatsoenlijk inkomen hebben en zelf regie houden. Ook willen we maximaal inzetten op het bestrijden van armoede. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel waarbij armoede van generatie op generatie over gaat doorbreken. En om te voorkomen dat voor de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, vindt de ChristenUnie dat de gemeente snelle en toegankelijke schulddienstverlening moet bieden.

5. Gezin, jeugd en onderwijs: een veilige omgeving en passende zorg en onderwijs dicht bij huis

De ChristenUnie wil kwetsbare kinderen beschermen en tijdige hulp bieden. We willen dat de gemeente ouders en gezinnen actief ondersteunt met goede begeleiding en handvatten, bijvoorbeeld als een scheiding onvermijdelijk is. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Om de decentralisatie van de jeugdzorg te laten slagen zal er ingezet moeten worden, naast voldoende middelen van het Rijk, op een integrale blik op de problemen van kinderen en jongeren die zich melden bij de jeugdhulp. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een familiegroepsplan maakt waarbij het gezin centraal staat en regie houdt.

De ChristenUnie pleit voor ondersteuning van leerkrachten, die met zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional. Ook willen wij passend onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk goed laten samenwerken. We willen het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terugdringen en zwaardere hulpverleningstrajecten voorkomen, door in te zetten op preventie en vroegsignalering en door extra te investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen.

We willen goed onderwijs ondersteunen. Kernbegrippen daarbij zijn keuzevrijheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid en professionaliteit. We willen dat de gemeente, in samenwerking met scholen, maximaal inzet op het voorkomen van schooluitval.

6. Een sterke lokale en regionale economie

Het mkb is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen, en lokaal en regionaal en (maatschappelijk) betrokken ondernemerschap stimuleren. Ook willen we bedrijventerreinen aantrekkelijker maken door groene ruimtes toe te voegen en te zorgen voor een betere bereikbaarheid. We willen dat de gemeente samen met de ondernemers inzet op energiebesparing bij bedrijven en opwekking van duurzame energie. Voor de winkelgebieden willen we de komende jaren de leefbaarheid vergroten. We vinden het belangrijk dat er een oplossing komt voor onveilige situaties en dat de kernen, waaronder de Herenstraat in Voorhout, zoveel mogelijk autoluw zijn. Daarmee komt er meer ruimte voor fietsers en voetgangers en voor ontmoeting en terrassen.

Economische samenwerking in deze regio vinden we erg belangrijk. Hierbij moet het algemeen belang van de Duin- en Bollenstreek vooropstaan. Voor het buitengebied wil de ChristenUnie inzetten op een toekomstbestendige agrarische sector. Kernwoorden daarbij: Kringlooplandbouw, lokale voedselketens en de boer als medebeheerder van de openbare ruimte. We zien graag een verdere verduurzaming van de bollensector, ook als het gaat om het gebruik van vervuilende bestrijdingsmiddelen.

De coronacrisis heeft geleerd dat we meer moeten investeren in ontspannen dichtbij huis. Samen met recreatie- en toeristische ondernemers moet de gemeente inzetten op het stimuleren en uitbreiden van recreatiemogelijkheden in en rond Teylingen.

7. Meedoen op de arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is constant aan het veranderen. De gemeente moet zich daarom actief inzetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt, samen met het bedrijfsleven en het onderwijs. Er moet in Teylingen ruimte zijn voor bedrijven waarvan de werkgelegenheid aansluit bij de arbeidsbehoefte van inwoners. Voor mensen met een beperking vinden we dat het vanzelfsprekend moet zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, bijvoorbeeld door extra aandacht en begeleiding op de werkvloer. We vinden dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen: vrijwilligerswerk of op een andere manier bijdragen aan de samenleving is heel waardevol. We willen het voor mensen makkelijker maken om, met behoud van uitkering, een eigen bedrijf of onderneming te starten. En we willen dat de gemeente gaat zorgen voor een goed vindbare plek waar jongeren, werkzoekenden, mensen met een beperking, nieuwkomers en werkgevers tot een optimale match kunnen komen. Ook voor nieuwkomers en arbeidsmigranten willen we ervoor zorgen dat zij snel aan de slag kunnen. We zijn daarbij voorstander van lokaal beleid dat bijdraagt aan goede huisvesting en snelle integratie en dat het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast beperkt.

8. Wonen en ruimte: kansen voor starters en jonge gezinnen, waardig wonen voor ouderen, betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen

Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen, en de behoefte aan betaalbare koopwoningen en huurwoningen in de vrije sector is groot. We zien het beschikbaar krijgen en bouwen van woningen als een van onze belangrijkste opdrachten in de komende raadsperiode, evenals het tegengaan van de ongelijkheid op de woningmarkt tussen lage inkomens en hogere inkomens. We willen €5 miljoen investeren in de Teylingse woningmarkt. Daarmee kunnen we knelpunten oplossen die er momenteel nog voor zorgen dat projecten niet van de grond komen. We gaan ons ervoor inzetten dat de voorraad sociale woningen op peil blijft. Ook gaan we de transformatie van kantoorpanden en leegstaande winkels naar woningen bevorderen en kijken naar doelgericht bouwen: kleinere bouwprojecten met een specifieke doelgroep en prijsklasse.

We willen dat de gemeente fors gaat investeren in (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp. Ook bevordert het realiseren van voldoende woningen voor ouderen de doorstroom op de woningmarkt. We maken ons grote zorgen om de schaarse betaalbare woningen voor jongeren. Een vast te stellen percentage van de nieuw te bouwen woningen in Teylingen reserveren we voor passende woonvormen voor ouderen en voor starters, die op hun beurt doorstromen zodra hun inkomensniveau dat toelaat. Ook willen we dat de gemeente inzet op verduurzaming van bestaande woningen. Bij nieuwbouw speelt klimaatbestendigheid, groen en biodiversiteit een belangrijke rol; we stimuleren de bouw van nul-op-de-meterwoningen. En we willen energiearmoede voorkomen. Wijken met slecht geïsoleerde huizen en bewoners met lage inkomens moeten vooraan staan bij de energietransitie. Bij de inrichting van de openbare ruimte moeten we rekening houden met klimaatverandering. Meer ruimte voor water en groen maakt Teylingen leefbaarder en zorgt voor meer biodiversiteit. Groene gevels en daken kunnen daaraan bijdragen, evenals groene schoolpleinen. We gaan ons ervoor inzetten dat de openbare ruimte uitdaagt tot bewegen. Toegankelijkheid is daarbij heel belangrijk. We gaan ons ook inzetten voor goed beheer en onderhoud van de openbare ruimte. We willen dat er een zorgvuldige afweging wordt gemaakt over het ruimtebeslag door de bollenteelt en de behoefte aan meer woningen.

9. Mobiliteit: veilige en betere verbindingen

Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt op korte afstand. Daarom willen we voorrang geven aan langzaam verkeer. We willen inzetten op het verminderen van gemotoriseerd verkeer. Dit maakt onze woonomgeving leefbaar, veilig en duurzaam. We willen investeren in wandelroutes. We gaan kijken waar voetpaden ontbreken of wenselijk zijn en waar barrières voor voetgangers (en rolstoelen, kinderwagens etc.) moeten verdwijnen. We willen ook ruimte voor fietsers creëren. Samen met andere gemeenten gaan we investeren in veelgebruikte woon-werkroutes. We zetten in op voorrang voor fietsers, zorgen voor fietsparkeergelegenheden en we gaan maatregelen nemen voor een betere verkeersveiligheid.

De ChristenUnie wil zorgdragen voor goed openbaar vervoer en snelle busverbindingen. Openbare voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. We willen dat de gemeente het gebruik van deelauto's stimuleert en maatregelen treft om autobruik terug te dringen. Zo stimuleren we in duurzame mobiliteit, kunnen woonstraten worden vergroend en is er plaats voor meer woningen. De ChristenUnie gaat zich inzetten om de A44, die vooral in Sassenheim voor geluidsoverlast en luchtvervuiling zorgt, af te waarden naar een doorgaande, provinciale weg met een lagere maximumsnelheid (80km). En in plaats van het herinrichten van de Van Pallandtlaan in Sassenheim, zodat de laan een grotere stroom autoverkeer aan kan, richten we ons op alternatieven zoals het doortrekken van de N207 naar de N206.

Wil je meer lezen!

Ons hele programma staat op teylingen.christenunie.nl

10. Kunst, cultuur en sport: toegankelijk aanbod voor iedereen

De ChristenUnie is voor cultuur in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. We koesteren onze eigen lokale geschiedenis. De gemeente moet samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen stimuleren. Bibliotheken en andere culturele accommodaties staan, mede door veel bezuinigingen, meer en meer onder druk. De ChristenUnie wil sluiting zoveel mogelijk voorkomen en gebouwen zoveel mogelijk multifunctioneel benutten. Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk. We kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen.

De ChristenUnie is voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar; voor iedereen moet sport beschikbaar zijn. Sportverenigingen verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen hebben gehad. De gemeente staat in nauw contact met de sportverenigingen en heeft de behoefte aan voorzieningen goed in beeld. We proberen daarbij alle verenigingen op een eerlijke maar ook financieel passende manier te bedienen. We gaan ons, samen met de binnensportverenigingen, inzetten om te voorzien in meer centraal gelegen binnensportaccommodaties die voldoen aan de eisen van NOC*NSF. In de gemeente Teylingen nodigen ook de verschillende fiets-, vaar-, wandel- en hardlooperoutes en veilige 'ommetjes' uit tot bewegen en meedoen. We ontwikkelen laagdrempelige sport- en beweegprojecten en we zetten in op een gezonde leefstijl met voldoende beweging: dat draagt ook voor ouderen bij aan zelfredzaamheid en sociaal contact.

